

Názov predmetu	Anglický jazyk
Ročník	1.
Časový rozsah výučby	1 hod. týždenne/ 33 hodín ročne
Názov iŠkVP	Učme sa radi
Stupeň vzdelania	Primárne vzdelávanie
Vyučovací jazyk	slovenský

ANGLICKÝ JAZYK

ÚVOD

Vzdelávací štandard z anglického jazyka pre primárne vzdelávanie svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2011. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Vzdelávací štandard zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na príslušnej úrovni. Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Aktualizovali sa niektoré pojmy, napr. spôsobilosti v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie. Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu. Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia. Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca. Výučba anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1.1+ podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SEER) na konci primárneho vzdelávania. Kompletnú komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu na konci 5. ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SEER je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SEER, 2013, s. 26).

Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa realizoval komunikačný zámer vymedzeným spôsobom,

- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Špecifiká vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní

Dôležitou úlohou primárneho vzdelávania v oblasti cudzích jazykov je podpora rozvoja osobnosti dieťaťa. Vytvárajú sa základy pre ďalšie vzdelávanie, rozvíja sa schopnosť žiakov porozumieť vlastnej a cudzej kultúre. Osvojenie si cudzieho jazyka má veľký význam. Prostredníctvom cudzieho jazyka sa žiaci oboznámia so zvyklosťami, spôsobom správania sa ľudí v rôznych krajinách. Znalosti cudzích jazykov vytvárajú podmienky pre nezaujatú otvorenosť pre svet. Východiskom pre výber vyučovacích metód je skutočnosť, že žiaci mladšieho školského veku nadobúdajú komunikačné kompetencie špecifickými formami učenia sa. Základný princíp vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní spočíva v podpore radosti žiakov z učenia sa cudzieho jazyka, využívaní vysokej miery zvedavosti detí, ich túžby skúmať a objavovať. Pri výučbe cudzieho jazyka je dôležité rešpektovať možnosti a schopnosti detí. Predovšetkým je potrebné upriamiť pozornosť na stav a úroveň vývinu poznávacích schopností a osobnostných charakteristík detí v mladšom školskom veku. Je nevyhnutné zabezpečiť podmienky vyučovania cudzieho jazyka tak, aby sa u žiakov podporovala a rozvíjala:

- motivácia – učenie sa, získavanie a osvojovanie nových poznatkov a informácií, aktívna spolupráca na činnostiach v triede, tvorivosť, flexibilita,
- záujmy – záujem o školu, učenie, predmet cudzí jazyk a ostatné vyučovacie predmety,
- osobnostné vlastnosti a prejavy – zodpovednosť, kooperatívnosť, empatia, vôľové a sebaregulačné vlastnosti, emocionálna stabilita, rozvíjanie sebavedomia a pozitívnych postojov,
- všeobecné rozumové schopnosti – rozvoj foriem myslenia (názorné, logické, abstraktné, kritické), posilňovanie psychických funkcií (vnímanie prostredníctvom rôznych zmyslov, zámerná pozornosť, vizuálna, auditívna, kinestetická pamäť, reč).

Proces učenia sa cudzieho jazyka u žiakov v primárnom vzdelávaní sa opiera o činnosť žiakov a ich zmyslové vnímanie, ktoré sú základom pre pamäťové a verbálne učenie sa. Zapájanie viacerých zmyslových vnemov pri osvojovaní si učiva podporuje kvalitnejší proces zapamätávania a dlhodobejšie uchovanie vedomostí a zručností. Učenie má názornočinnosťny charakter a využíva názorné učebné pomôcky s možnosťou variabilných aktivít. Nasledujúce metodicko-didaktické princípy majú význam pre efektívne vyučovanie cudzieho jazyka na prvom stupni základnej školy:

- vyučovanie orientované na žiaka,
- činnostný charakter vyučovania,
- rešpektovanie individuálnych osobitostí žiakov,
- pozitívna motivácia,
- názornosť a primeranosť veku,
- časté striedanie organizačných foriem práce v rámci vyučovacej hodiny,
- systematické opakovanie,
- tolerovanie chyby ako prirodzenej súčasti učenia sa jazyka,
- rozvíjanie komunikačnej kompetencie ako produktu vyučovania, nie domácej prípravy.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum spôsobilostí, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- osvojiť si efektívne stratégie učenia, ktoré vedú k pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- sústrediť sa na prijímanie informácií,
- používať získané vedomosti a spôsobilosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakovi konať s použitím konkrétnych gramatických prostriedkov (SERR, 2013, s. 12). Žiak dokáže:

- používať známe každodenné výrazy, najzákladnejšie slovné spojenia a jednoduché vety a rozumieť im,
- predstaviť seba a iných,
- porozumieť jednoduchým otázkam a odpovedať na ne,
- jednoducho opísať seba, svoju rodinu a kamarátov,
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s využívaním prevažne verbálnych, ale aj neverbálnych komunikačných prostriedkov v kontexte každodennej komunikácie a vyjadrenia svojich osobných záujmov.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa jeho osoby a záujmov,
- používať základný repertoár slovnej zásoby, izolovaných slov a slovných spojení
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučenej slovnej zásoby,
- odpísať známe slová, krátke slovné spojenia a vety,
- vyhláskovať svoje meno, adresu.

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú komunikáciu,
- pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, atď.

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať písmená,
- spájať slová pomocou spojovacích výrazov, napr. „a“, „alebo“.

Prehľad kompetencií a funkcií jazyka pre úroveň A1

Kompetencie	Funkcie
1.Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Pozdraviť Podakovať sa Rozlúčiť sa
2.Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa
3.Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať
4.Vyjadriť názor	Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas
6.Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7.Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie Vyjadriť smútok
9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo rád robím
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Odpovedať na návrh

17.Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho
---------------------------------	---

Obsahový štandard

1. ročník

Tematický celok	Téma	Spôsobilosti	Funkcie	Jazyk a jeho použitie
Rodina a spoločnosť	Osobné údaje	Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Pozdraviť Poďakovať sa Rozlúčiť sa	Časovanie pomocného slovesa „to be“ v jednoduchom prítomnom čase (1. osoba jednotného čísla)
		Vypočuť si a podať informácie	Informovať	Väzba „there is/ there are“ – oznamovacia veta Opytovacie zámená who, what, where
		Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť sa	Privlastňovacie zámená - my
	Rodina – vzťahy v rodine	Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho.	Ukazovacie zámená this, that
			Reagovať na predstavenie sa niekoho	Spojka and Jednoduchý prítomný čas.
Domov a bývanie	Môj dom/byt	Vybrať si z ponúknutých možností	Opísať Identifikovať	Sloveso have got v oznamovacej vete (1. osoba jednotného čísla) Neurčitý člen a
	Domov a jeho okolie			
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	Ľudské telo	Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť	Časovanie modálneho slovesa can v prítomnom čase (1. osoba jednotného čísla)
		Stanoviť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz	Rozkazovací spôsob hands up (down), turn left (right), don't go, go straight on

	Fyzické charakteristiky			
Doprava a cestovanie	Dopravné prostriedky	Vybrať si z ponúkaných možností	Opísať	Prídavné mená big, small,
		Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz	Rozkazovací spôsob go, stop, look to the left (right)
Vzdelávanie	Škola a jej zariadenie			
	Učebné predmety			
Človek a príroda	Zvieratá	Vybrať si z ponúknutých možností	Identifikovať	Základné číslovky 1 - 10
	Počasie			
	Rastliny			
Voľný čas a záľuby	Záľuby			
Stravovanie	Zdravé stravovanie	Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo rád robím	Jednoduchý prítomný čas základných plnovýznamových sloves (to like - 1. osoba jednotného čísla)
	Jedlá			
Multikultúrna spoločnosť	Cudzie jazyky			
	Rodinné sviatky	Dať ponuku a reagovať na ňu	Odpovedať na návrh	
		Vypočuť si a podať informácie	Informovať	Opytovacie zámeno how
Zbližovanie kultúr				
Obliekanie a móda	Základné druhy oblečenia			
Šport	Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne			
Obchody	Obchody a nakupovanie			
Krajiny, mestá a	Moja krajina a			

miesta	<i>moje město</i>			
Vzory	<i>Dieťa a jeho vzory</i>	Vypočúť si a podať informácie	Informovať	Opytovacie zámeno who

Rozsah vyučovania predmetu:

1 VH týždenne - 33 VH za školský rok

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia....33

Ahoj...3

Pieseň Hello. Slovné spojenie I am, neurčitý člen. Časti dňa a pozdravy. Dialóg.

Hračky....4

Pomenovanie hračiek. Farby a opis predmetu. Sloveso „mať“ v 1. os. jedn. čísla.

Zvieratá.....3

Zvieratá v ZOO, opis zvieratka farbou. Čísllice 1-10. Pieseň – Desať malých Indiánov.

Vianoce.....3

Vianočná postavička, dekorácie. Pieseň – I wish you a Merry Christmas. Rozprávkové bytosti.

Farma.....3

Názvy domácich zvierat. Pieseň o zvieratkách. Počet zvieratiek na farme. Názvy zvieratiek žijúcich v lese.

Oslava....4

Pesnička k narodeninám. Jedlá na oslave narodenín a stolovanie. Ovocie a mliečne výrobky. Zelenina a ďalšie potraviny.

Rodina.....5

Členovia rodiny a pesnička o rodine. Moja rodina. Domček a jeho časti. Predmety v dome.

Telo....4

Časti tváre a tela. Rýmovačka o pohybe. Modálne sloveso „can“ + činnosť. Oblečenie a farby.

Dopravné prostriedky....4

Dopravné prostriedky. Prídavné mená. Povolania, hra na remeslá.

Použité prierezové témy:

Multikultúrna výchova. Dopravná výchova. Tvorba projektu a prezentačné zručnosti. Osobnostný a sociálny rozvoj. Finančná gramotnosť.

Učebnica: Matoušková: Busy Bee 1